

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής και το οποίο αποτελείται από δεκατέσσερα (14) Κεφάλαια και πενήντα επτά (57) άρθρα, αφενός επιδιώκεται ο καθορισμός νέου θεσμικού πλαισίου για τις Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΔΑ.Σ.Ο.), με σκοπό την εξυγίανση, ανάπτυξη και βελτίωση της λειτουργίας τους, αφετέρου ρυθμίζονται θέματα προσαρμογής τους στο εν λόγω νέο θεσμικό πλαίσιο (βλ. Αιτιολογική Έκθεση σελ. 3, 4). Σημειωτέον ότι, συμφώνως προς τη Σύσταση 193/2002 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τους στόχους του Διεθνούς Έτους Συνεταιρισμών που υιοθετήθηκαν από τον ΟΗΕ κατά το 2012 (Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Γνωμοδότηση, CCMI/093 της 25.04.2012, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Έκθεση σχετικά με τη συμβολή των συνεταιρισμών στην υπέρβαση της κρίσης 2012, Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας, 2222/2013, σελ. 6 επ., Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την προώθηση των συνεταιριστικών εταιρειών στην Ευρώπη της 23.02.2004, COM (2004) 18, σελ. 14, Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1435/2003 της 22.7.2003 του Συμβουλίου περί του καταστατικού της ευρω-

παϊκής συνεταιριστικής εταιρείας, ΕΕ L 207 της 18.08.2003, σελ. 1), τα κράτη - μέλη της ΕΕ καλούνται να εναρμονίσουν τη νομοθεσία τους για τους συνεταιρισμούς, κατά τρόπο ώστε να ενισχυθεί η συνεταιριστική συνεργασία μεταξύ προσώπων από διάφορα κράτη μέλη και να αρθούν τα εμπόδια για την περαιτέρω ανάπτυξή τους (βλ., εκτενώς, Στ. Κιντή, Δίκαιο των Συνεταιρισμών, τ. Α΄, 1997, σελ. 95 επ.).

Στο άρθρο 12 παρ. 4 του Συντάγματος ορίζεται ότι «[ο]ι γεωργικοί και αστικοί συνεταιρισμοί κάθε είδους αυτοδιοικούνται σύμφωνα με τους όρους του νόμου και του καταστατικού τους και προστατεύονται και εποπτεύονται από το Κράτος, που είναι υποχρεωμένο να μεριμνά για την ανάπτυξή τους». Περαιτέρω, στην παρ. 5 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «[ε]πιτρέπεται η σύσταση με νόμο αναγκαστικών συνεταιρισμών που αποβλέπουν στην εκπλήρωση σκοπών κοινής ωφέλειας ή δημόσιου ενδιαφέροντος (...) εφόσον πάντως εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση αυτών που συμμετέχουν». Από το περιεχόμενο της εν λόγω διάταξης συνάγεται η κατοχύρωση της αρχής της αυτοδιοίκησης των συνεταιρισμών, η οποία συνίσταται στην ελευθερία σύστασης και οργάνωσής τους καθώς και την ελευθερία διοίκησης και διαχείρισής τους, σύμφωνα πάντοτε με τους όρους του νόμου και του καταστατικού τους (βλ. Ν. Αλιβιζάτο, Η αυτοδιοίκηση των συνεταιρισμών και η ανάδειξη των διοικήσεών τους, ΤοΣ 2/1998, σελ. 298 επ.).

Από το περιεχόμενο της ίδιας ανωτέρω διάταξης συνάγεται ότι το Σύνταγμα αντιμετωπίζει τους συνεταιρισμούς «ως μορφή οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, και εισάγει θεσμική εγγύηση με τη μορφή της προστασίας, της κρατικής εποπτείας και της υποχρέωσης του Κράτους να μεριμνά για την ανάπτυξή τους» (Στ. Κιντής, Δίκαιο των Συνεταιρισμών, τ. Α΄, 1997, σελ. 65 επ. Και ναι μεν στην παρ. 5 του άρθρου 12 του Συντάγματος επιτρέπεται η σύσταση με νόμο αναγκαστικών συνεταιρισμών και η επιβολή υποχρεωτικής συμμετοχής σε αυτούς, εφόσον επιδιώκεται η εξυπηρέτηση σκοπών κοινής ωφέλειας ή δημόσιου συμφέροντος, «η εξαίρεσις όμως αυτή από την εξυπακουόμενη αρχή της ελεύθερης συστάσεως και συμμετοχής σε συνεταιρισμούς αφορά αποκλειστικά τον τρόπο της συστάσεως και τη μορφή της συμμετοχής των μελών, η οποία καθίσταται υποχρεωτική, χωρίς να συνεπάγεται τη μεταβολή του νομικού χαρακτήρα των ανωτέρω ιδρυομένων συνεταιρισμών ως ν.π.ι.δ.» (ΣτΕ (Ολομ) 2903/1983, Απόσπασμα από το ΔΝΣΤΕ 1983 σε ΝΟΜΟΣ, πρβλ. ΣτΕ 2029/1992 σε ΝοΒ 1993 σελ. 780 επ.).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 1 (Κεφάλαιο Α΄) του νομοσχεδίου δίδεται ο ορισμός της Δασικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης (στο εξής,

ΔΑ.Σ.Ο.) και προβλέπεται ότι οι ΔΑ.Σ.Ο. αποτελούν αυτόνομες ενώσεις προσώπων υπό την μορφή ν.π.ι.δ. και ότι συγκροτούνται εθελοντικώς, με σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών τους. Οι ΔΑ.Σ.Ο. διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις, στις οποίες ανήκουν οι Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας (στο εξής, ΔΑ.Σ.Ε.), και σε δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις, στις οποίες ανήκουν οι Ενώσεις Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας (Ε.ΔΑ.Σ.Ε.). Σημειωτέον ότι παρέχεται η δυνατότητα να συσταθεί, με απόφαση των Ε.ΔΑ.Σ.Ε., Πανελλήνια Συνομοσπονδία Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.), η οποία είναι το ανώτατο ιδεολογικό και συντονιστικό όργανο των ΔΑ.Σ.Ο. και δεν αποτελεί βαθμό της Δασικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 2 έως 4) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την έδρα, την περιφέρεια και την επωνυμία των ΔΑ.Σ.Ε., τους όρους σύστασης, έγκρισης και καταχώρισης του καταστατικού τους, καθώς και τον τύπο και το περιεχόμενό του.

Στο Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 5 έως 10) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τα μέλη των ΔΑ.Σ.Ε. καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Ορίζεται ότι μέλη ΔΑ.Σ.Ε. μπορεί να είναι μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία και είτε έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του δασεργάτη με δραστηριοποίηση αυτοπροσώπως στις δασικές εργασίες, όπως πρέπει να αποδεικνύεται από τα σχετικά με τις δασικές εργασίες ένσημα του ΙΚΑ και να βεβαιώνεται από αντίστοιχες διοικητικές πράξεις, είτε είναι νεοεισερχόμενοι δασεργάτες που επιθυμούν να γίνουν μέλη ΔΑ.Σ.Ε.

Με τα άρθρα 11 έως 13 του νομοσχεδίου (Κεφάλαιο Δ') καθορίζονται το ύψος και ο χρόνος καταβολής της συνεταιριστικής μερίδας κάθε μέλους του συνεταιρισμού, που είναι ονομαστική, αμεταβίβαστη και αδιαίρετη, και ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν την ευθύνη των μελών του έναντι του συνεταιρισμού και έναντι τρίτων. Ορίζεται, επίσης, ότι δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών και των μελών των οργάνων του συνεταιρισμού για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο, καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και του συνεταιρισμού.

Περαιτέρω, στο Κεφάλαιο Ε' του νομοσχεδίου (άρθρα 14 έως 21) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη διοίκηση των ΔΑ.Σ.Ε.. Συγκεκριμένως, προβλέπεται ότι όργανα του Δασικού Συνεταιρισμού Εργασίας αποτελούν η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό Συμβούλιο. Η ανάδειξη των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου στους ΔΑ.Σ.Ε. καθώς και των αντιπροσώπων για την Ε.ΔΑ.Σ.Ε. πραγματοποιείται

με εκλογές, οι οποίες διενεργούνται ταυτόχρονα από Εφορευτική Επιτροπή που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του ΔΑ.Σ.Ε. και απαρτίζεται από όλα τα εγγεγραμμένα μέλη του Συνεταιρισμού που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον συνεταιρισμό, συμφώνως προς το Καταστατικό. Καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των οργάνων της και λήψης των αποφάσεών της. Ορίζεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί τον συνεταιρισμό δικαστικώς και εξωδίκως, και ότι τα μέλη του, που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση κατά τη διαδικασία αρχαιρεσιών που καθορίζεται ειδικώς, δεν μπορεί να είναι λιγότερα από πέντε και δεν δικαιούνται μισθό ή αμοιβή για τις υπηρεσίες τους. Κατ' εξαίρεση, προβλέπεται η καταβολή εξόδων κίνησης και παράστασης στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποκλειστικώς και μόνο για τους σκοπούς που ορίζονται στο Καταστατικό, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, κατόπιν εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Με τα άρθρα 22 έως 24 (Κεφάλαιο ΣΤ') του νομοσχεδίου προβλέπεται η άσκηση της εποπτείας και του ελέγχου των υποθέσεων των ΔΑ.Σ.Ε. από Εποπτικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη, και καθορίζονται οι αρμοδιότητές του. Περαιτέρω, προβλέπεται η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή Κεντρικού Μητρώου Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών, καθώς και Περιφερειακών Μητρώων Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στις Διευθύνσεις Δασών των νομών αντιστοίχως, με σκοπό την άσκηση κρατικής εποπτείας επί των ΔΑ.Σ.Ο. Ακόμη παρέχεται εξουσιοδότηση για ρύθμιση, με υπουργική απόφαση, των λεπτομερειών τήρησης των ανωτέρω Μητρώων (άρθρο 23). Με το άρθρο 24 του νομοσχεδίου ρυθμίζονται ζητήματα εποπτείας των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.), οι οποίοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στο Κεφάλαιο Ζ' του νομοσχεδίου (άρθρα 25 έως 30 του νομοσχεδίου) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των ΔΑ.Σ.Ε. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι, διά του Εσωτερικού Κανονισμού καθορίζονται τα ζητήματα τήρησης των λογαριασμών μεταξύ του ΔΑ.Σ.Ε. και των μελών του, καθώς και μεταξύ του ΔΑ.Σ.Ε. και της Ε.ΔΑ.Σ.Ε., και εισάγεται η υποχρέωση διάθεσης προϊόντων του συνεταιρισμού μέσω δημοπρασιών, σε περίπτωση πώλησής τους μετά από παραχώρηση της εκμετάλλευσης δημοσίων δασών στον οικείο ΔΑ.Σ.Ε. Προσδιορίζονται, επίσης, οι

περιπτώσεις διάθεσης των προϊόντων σε τρίτους κατόπιν ιδιαίτερης συμφωνίας (άρθρο 25). Εξ άλλου, με τα άρθρα 26 και 27 του νομοσχεδίου καθορίζεται η διαδικασία είσπραξης απαιτήσεων από τα μέλη των ΔΑ.Σ.Ε. και ορίζονται τα υποχρεωτικώς τηρούμενα από αυτούς βιβλία. Τέλος, με τα άρθρα 28 έως 30 του νομοσχεδίου εισάγονται ρυθμίσεις σχετικώς με τη διαχειριστική χρήση των ΔΑ.Σ.Ε., το διαχειριστικό υπόλοιπο και το αποθεματικό τους, καθώς και με τη δυνατότητα επιβολής έκτακτης εισφοράς σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες είναι η αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών, η υπέρβαση του ενεργητικού από το παθητικό και η υποβολή αίτησης κήρυξης σε πτώχευση του ΔΑ.Σ.Ε..

Με τα άρθρα 31 έως 35 (Κεφάλαιο Η΄) του προτεινόμενου νομοσχεδίου υπό τον τίτλο «Συγχώνευση – Πτώχευση, Διάλυση – Εκκαθάριση» καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την κήρυξη του ΔΑ.Σ.Ε. σε πτώχευση, τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων ΔΑ.Σ.Ε. διά της ίδρυσης νέου Συνεταιρισμού ή διά της απορρόφησης ενός ή περισσότερων ή διά της λύσης και θέσης του σε εκκαθάριση. Τα βιβλία και τα αρχεία των ΔΑ.Σ.Ε. που λύθηκαν, παραδίδονται στην οικεία Διεύθυνση Δασών του Νομού, φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη και είναι προσιτά στους ενδιαφερομένους, με εξαίρεση τα βιβλία και στοιχεία που τηρούνται βάσει της φορολογικής νομοθεσίας, τα οποία διατηρούνται επί όσον χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου ορίζεται από τις οικείες φορολογικές διατάξεις.

Στα άρθρα 36 έως 39 του νομοσχεδίου (Κεφάλαιο Θ΄) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ίδρυση Ενώσεων Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας (Ε.ΔΑ.Σ.Ε.), οι οποίες αποτελούν συνεταιριστικές οργανώσεις δεύτερου βαθμού σε κάθε Περιφέρεια που συνιστώνται από τουλάχιστον πέντε Συνεταιριστικές Ενώσεις της ίδιας Περιφέρειας. Καθορίζονται ο σκοπός και οι δραστηριότητες των Ε.ΔΑ.Σ.Ε., οι οποίες συνίστανται στην ίδρυση και διεύθυνση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών τους, στην εκπαίδευση και επιμόρφωση των μελών τους κ.λπ., ρυθμίζονται τα της σύνταξης του Καταστατικού τους, της εποπτείας και καταχώρισής τους στο οικείο Μητρώο, και ορίζονται τα όργανα της διοίκησής τους, τα οποία είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό Συμβούλιο. Επίσης, ορίζονται τα της λειτουργίας τους. Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα ίδρυσης Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.ΣΟ), η οποία αποτελείται από τουλάχιστον τέσσερις Ε.ΔΑ.Σ.Ε. και είναι εθελοντική συντονιστική οργάνωση των

ΔΑ.ΣΟ, χωρίς εμπορική ιδιότητα. Περαιτέρω, ορίζονται ο σκοπός και οι δραστηριότητές της, καθώς και η λειτουργία των οργάνων της και προβλέπεται η τήρηση μητρώου των μελών της, καθώς και ετήσια εισφορά των μελών της (άρθρο 39).

Με το άρθρο 40 (Κεφάλαιο Ι΄) καθορίζονται οι ποινές, χρηματικές ή/και φυλάκισης, κατά περίπτωση, οι οποίες επιβάλλονται σε υπαλλήλους ή μέλη οργάνων των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων, σε περίπτωση που αυτά παραβαίνουν τα οριζόμενα από τις προτεινόμενες διατάξεις του νομοσχεδίου.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΑ (άρθρα 41 έως 43) ρυθμίζεται το δικαίωμα των ΔΑ.Σ.Ο. εφαρμογής επ' αυτών αναπτυξιακών κινήτρων και φορολογικών απαλλαγών— και όχι της πρόσβασής τους σε αυτά, όπως αδοκίμως αναφέρεται στην επικεφαλίδα του άρθρου 41— όπως εξειδικεύονται στα άρθρα 42 και 43 του νομοσχεδίου. Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα ενίσχυσης των ΔΑ.Σ.Ε. και των Ε.ΔΑ.Σ.Ε. από το Πράσινο Ταμείο για την προώθηση των εκεί απαριθμούμενων δραστηριοτήτων, όπως είναι ο εφοδιασμός των πρωτοβάθμιων ΔΑ.Σ.Ο. με τα αναγκαία μέσα και υλικά παραγωγής και συντήρησής τους, η διαφήμιση, διακίνηση και εμπορία των δασικών προϊόντων, η ίδρυση και διεύθυνση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης των εν λόγω προϊόντων, η επιμόρφωση μελών με κύκλους σεμιναρίων, η ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης σε θέματα συνεργατισμού, κ.λπ.

Με υπουργικές αποφάσεις παρέχεται η δυνατότητα να καθορίζονται κίνητρα για τη συγχώνευση, καθώς και για την ανάπτυξη των ΔΑ.Σ.Ο. Επίσης, με κοινές υπουργικές αποφάσεις καθορίζονται τα κριτήρια χορήγησης και τα λοιπά θέματα σχετικά με τη διαδικασία απόκτησης αδειών κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης (Φ.Ι.Χ.), για τα οχήματα των ΔΑ.Σ.Ο. και των φυσικών προσώπων-μελών των ΔΑ.Σ.Ε., που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητές τους. Ορίζεται ότι τα καταστατικά των ΔΑ.Σ.Ο. δεν υπόκεινται σε επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτων, ενώ για τις συγχωνευόμενες ΔΑ.Σ.Ε. εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιωνδήποτε τρίτων, οι οποίες ισχύουν για τη συγχώνευση επιχειρήσεων της κείμενης νομοθεσίας. Οι εισφορές των μελών προς τις ΔΑ.Σ.Ο. δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτων, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000).

Στο Κεφάλαιο ΙΒ΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 44 έως 46) προβλέπεται ότι οι ΔΑ.Σ.Ο. μπορούν να απασχολούν επιστημονικό, διοικητικό ή άλλο προσωπικό για τις ανάγκες λειτουργίας τους, συμφώνως προς τα ειδικότερα οριζόμενα εκεί. Εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις για το καθεστώς εργασίας του προσωπικού των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε., καθώς και για τη λήψη μέτρων υγιεινής, ασφαλείας και προστασίας της υγείας κατά τις δασικές εργασίες. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το Ειδικό Δημόσιο Βιβλίο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων το οποίο τηρείται στο Ειρηνοδικείο, καθώς και με το καθεστώς των υφιστάμενων Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών του ν. 1627/1939, με τη ρητή πρόβλεψη ότι απαγορεύεται η, συμφώνως προς τις διατάξεις του εν λόγω νόμου, σύσταση νέων.

Στο Κεφάλαιο ΙΓ΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 47 έως 48) εισάγονται διατάξεις μεταβατικού χαρακτήρα για την προσαρμογή των υφιστάμενων ΔΑ.Σ.Ο. στις ρυθμίσεις του υπό ψήφιση νομοσχεδίου. Στο άρθρο 48 του προτεινόμενου νομοσχεδίου περιλαμβάνονται οι καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις της κείμενης σχετικής νομοθεσίας. Ειδικότερα: α) καθορίζονται εκ νέου θέματα διαχείρισης δασών και προσαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία, ιδίως σχετικά με τους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς ιδιοκτησίας (κυριότητας ή νομής) ή κάρπωσης δασικών περιορισμένων δικαιωμάτων, στις ρυθμίσεις του υπό ψήφιση νόμου, β) θεσπίζεται επιπλέον παρακράτηση 10% υπέρ του Πράσινου Ταμείου κατά την απόδοση, από το Δημόσιο, στους δικαιούχους, των εσόδων (μετά την αφαίρεση των πάσης φύσεως εξόδων και των δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου) από την εκμετάλλευση των ιδιωτικών δασών, των οποίων η διαχείριση και εκμετάλλευση έχει πλέον της 20ετίας εγκαταλειφθεί και τα οποία έχουν τεθεί υπό διαχείριση από την αρμόδια δασική αρχή, γ) προβλέπεται : i) η κατάρτιση και έγκριση, εντός της οριζόμενης προθεσμίας, Προγράμματος Εκμετάλλευσης από τις Διευθύνσεις Δασών Νομών για τα δασικών συμπλέγματα ευθύνης τους, σύμφωνα με το σε αυτή προβλεπόμενο περιεχόμενο ii) η διάθεση ποσοστού έως 10% των ετήσιων εσόδων του Πράσινου Ταμείου, που προέρχονται από την εκμετάλλευση των δασών (δημόσιων και μη), αποκλειστικά για την κάλυψη των δαπανών εκπόνησης δασοπονικών μελετών, δ) παρέχεται δυνατότητα παραχώρησης της εκμετάλλευσης, χωρίς μίσθωμα, των δημόσιων δασών σε πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. καθώς και ανάθεσης εργασιών βελτίωσης και συντήρησής τους. Προβλέπεται, επίσης, η έκδοση προεδρικού διατάγματος, διά του οποίου καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, οι εγγυήσεις, το τίμημα που αποδίδουν οι πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. στους οικείους Ο.Τ.Α. και στον Φο-

ρέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, όπως και οι κυρώσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης των δημόσιων δασών στις πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. Προβλέπεται, ακόμη, ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν θίγουν τις διατάξεις του Δασικού Κώδικα σχετικά με την προστασία και τη διαχείριση των εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης, και ότι δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους Ο.Τ.Α., ε) προσδιορίζεται εκ νέου ο τρόπος καθορισμού του καταβλητέου στο Δημόσιο τιμήματος για την χωρίς δημοπρασία απόληψη δασικών προϊόντων από τους δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας, στ) καθορίζονται, με υπουργική απόφαση, το τίμημα, οι δικαιούχοι, τα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την διάθεση δασικών προϊόντων για την κάλυψη αναγκών μικροεπαγγελματιών ή ατομικής κατανάλωσης των κατοίκων της περιφέρειας του δασαρχείου, ζ) παρέχεται η δυνατότητα παράτασης των προθεσμιών που αφορούν το πρόγραμμα ή το σχέδιο εκμετάλλευσης δασών του Δημοσίου ή νομικών προσώπων του δημοσίου, σχετικά με την υποβολή σχετικής αίτησης της πρωτοβάθμιας ΔΑ.Σ.Ο., με την απόφαση παραχώρησης εκμετάλλευσης και την υποβολή δήλωσης της ΔΑ.Σ.Ε. περί αποδοχής της απόφασης παραχώρησης, η) ρυθμίζονται οργανωτικής φύσεως θέματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και συγκεκριμένα περιλαμβάνεται στις αρμοδιότητες του Τμήματος Διαχείρισης Δημοσίων Δασικών και Λιβαδικών Οικοσυστημάτων, και η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή κεντρικού Μητρώου Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών, θ) εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του υπό ψήφιση νομοσχεδίου οι δασικοί συνεταιρισμοί που εκμεταλλεύονται ιδιόκτητα δάση και οι οποίοι έχουν συσταθεί συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 2810/2000, ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει για τους εν λόγω συνεταιρισμούς.

Υπό το Κεφάλαιο ΙΔ' του νομοσχεδίου (άρθρα 49-57) παρέχεται η δυνατότητα μετάταξης των αποσπασμένων τακτικών υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, στη Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την ίδια σχέση εργασίας, τον ίδιο βαθμό και στο ίδιο μισθολογικό κλιμάκιο (άρθρο 49). Η εν λόγω μετάταξη πραγματοποιείται με την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, ενώ σε περίπτωση μη ύπαρξης κενής θέσης κλάδου της ίδιας κατηγορίας, πραγματοποιείται ταυτόχρονη μεταφορά της κατεχόμενης από τους ανωτέρω υπαλλήλους θέσης. Διευρύνονται οι κατηγορίες των εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων για

τη λειτουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης, διαχείρισης ή επεξεργασίας στερεών και υγρών αποβλήτων, ο χαρακτηρισμός των οποίων ως δασικών ή μη εξετάζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (άρθρο 50). Προβλέπεται η σύσταση «Επιτροπής Διαχείρισης Αφερεγγυότητας», στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγονται τα ζητήματα χορήγησης, ανανέωσης και ανάκλησης της αδείας διαχειριστή αφερεγγυότητας, και παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση των επιμέρους ζητημάτων με την έκδοση υπουργικών αποφάσεων και προεδρικού διατάγματος (άρθρο 51). Τέλος, υπό τα άρθρα 52 έως 56 του νομοσχεδίου ρυθμίζονται λοιπά ζητήματα και προβλέπεται η έναρξη ισχύος των διατάξεών του (άρθρο 57).

II. Επί των διατάξεων του νομοσχεδίου

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 3

Κατά τη εν λόγω διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 1: «Οι ΔΑ.Σ.Ε δραστηριοποιούνται στις ανωτέρω δασικές εργασίες εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις που τάσσονται από ειδικές διατάξεις».

Θα ήταν σκόπιμο, για λόγους πληρέστερης διατύπωσης και αποσαφήνισης του περιεχομένου της ρύθμισης, να προσδιορισθεί, εν προκειμένω, σε ποιες συγκεκριμένως, «ειδικές διατάξεις» γίνεται αναφορά, ώστε να κρίνεται κάθε φορά κατά πόσον οι ΔΑ.Σ.Ε. πληρούν τις προϋποθέσεις για τη δραστηριοποίησή τους ή μη σε δασικές εργασίες.

2. Επί του άρθρου 1 παρ. 4

Συμφώνως προς την εν λόγω διάταξη, «[ο]ι Ε.ΔΑ.Σ.Ε. συνδράμουν με κάθε πρόσφορο μέσο τα μέλη τους (...)». Η διάταξη είναι σκόπιμο να αναδιατυπωθεί, για λόγους γραμματικής ορθότητας, ως εξής: ««[ο]ι Ε.ΔΑ.Σ.Ε. συντρέχουν με κάθε πρόσφορο μέσο τα μέλη τους (...)»».

3. Επί του άρθρου 3 παρ. 2

Το άρθρο 3 ρυθμίζει τη διαδικασία έγκρισης του καταστατικού των Δασικών Συνεταιριστικών Ενώσεων από το Ειρηνοδικείο της έδρας τους.

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, σε περίπτωση που το καταστατικό περιέχει διατάξεις αντίθετες προς τον νόμο, ο Ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώριση και, με την ίδια πράξη, καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις.

Από το περιεχόμενο της προτεινόμενης διάταξης δεν προκύπτει σαφώς ο τρόπος με τον οποίο το Ειρηνοδικείο θα «καλεί» το προσωρινό διοικητικό

συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις. Υπό το κράτος των ισχυουσών διατάξεων της εκούσιας δικαιοδοσίας, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο έκτο του άρθρου 1 Ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α΄ 87), με προβλεπόμενη έναρξη ισχύος τους, σύμφωνα με το άρθρο ένατο παρ. 4 του ιδίου άρθρου 1 του Ν. 4335/2015, από 1.1.2016, η διάταξη ενδεχομένως έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση που το καταστατικό της ΔΑ.Σ.Ε. δεν είναι σύμφωνο με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις, το Ειρηνοδικείο θα προβεί στην έκδοση μη οριστικής απόφασης με την οποία θα διατάσσεται η συμπλήρωση των ελλείψεων.

Σκόπιμο θα ήταν να προσδιορισθεί εν προκειμένω εντός ποιας προθεσμίας πρέπει να ολοκληρώνεται η διαδικασία συμπλήρωσης των ελλείψεων και διενέργειας των απαραίτητων διορθώσεων, καθώς και αν η εκπνοή των προθεσμιών άγει σε έκδοση απορριπτικής απόφασης.

Σημειωτέον ότι, όπως έχει κριθεί, είναι δυνατή η αυτεπάγγελτη συμπλήρωση από το δικαστήριο της πραγματικής, και όχι της νομικής αοριστίας της αίτησης (Μον. Πρωτ. Θεσ/νίκης 691/2012 σε ΝΟΜΟΣ).

4. Επί του άρθρου 6

Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 α) η οποία, αναφερόμενη στα κώλυμα για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους ΔΑ.Σ.Ε., περιλαμβάνει μεταξύ αυτών και την περίπτωση αυτού που «είναι έμπορος ξυλείας ο ίδιος ή η/ο σύζυγος αυτού», διατυπώνεται προβληματισμός κατά πόσον η εν λόγω διάταξη, η οποία επεκτείνει το κώλυμα της μη απόκτησης της ιδιότητας του μέλους ΔΑ.Σ.Ε. και στον/στην σύζυγο, εναρμονίζεται προς τη διάταξη του άρθρου 5 του Συντάγματος, το οποίο κατοχυρώνει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και της επαγγελματικής ελευθερίας. Το συμπτωματικό γεγονός και μόνο της συγγένειας του υποψήφιου μέλους ΔΑ.Σ.Ε. με τον/την σύζυγο που είναι έμπορος ξυλείας, δεν μπορεί να συνιστά λόγο απώλειας της ιδιότητας του μέλους ΔΑ.Σ.Ε. για τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο. Ο ίδιος προβληματισμός θα μπορούσε να διατυπωθεί και για το ότι η ανωτέρω ιδιότητα ενδέχεται να αποτελέσει αντικίνητρο για τη σύναψη γάμου.

5. Επί του άρθρου 7

Με το προτεινόμενο άρθρο 7 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την απόκτηση της ιδιότητας μέλους δασικών συνεταιριστικών ενώσεων.

Συμφώνως προς την παρ. 4 του άρθρου αυτού, σε περίπτωση που η αίτηση εγγραφής μέλους απορριφθεί ή το διοικητικό συμβούλιο δεν αποφασίσει ε-

μπροθέσμως επ' αυτής, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση, η οποία και αποφασίζει οριστικώς.

Επισημαίνεται ότι, όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία (βλ. Λ. Ν. Γεωργακόπουλο, Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου, τόμος 1, β' εκδ. Αθήνα 1996, σελ. 553), η απόφαση της γενικής συνέλευσης μπορεί να ελεγχθεί δικαστικώς είτε για κατάχρηση δικαιώματος, κατ' άρθρο 281 ΑΚ, είτε, στην περίπτωση που ο συνεταιρισμός είναι ο μοναδικός συνεταιρισμός σε συγκεκριμένη περιοχή, για άρνησή του να εγγράψει ως μέλος του τον ενδιαφερόμενο, μολονότι πληροί τις προϋποθέσεις εγγραφής ως μέλους, είτε, τέλος, «όταν από άλλη διάταξη υπάρχει αξίωση εισδοχής στον συνεταιρισμό» (Λ. Ν. Γεωργακόπουλος, Εγχειρίδιο, ό. π., σελ. 554).

6. Επί του άρθρου 23

Με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 23 προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής στα Μητρώα Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών, οι προϋποθέσεις παραμονής σε αυτά, οι λόγοι διαγραφής από αυτά, τα αναγκαία στοιχεία καταχώρισης καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την τήρησή τους, καθώς και οι σχέσεις κεντρικού και περιφερειακού μητρώου και οι υποχρεώσεις των αρμόδιων υπηρεσιών.

Πρόκειται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, για νομοθετική εξουσιοδότηση σε διοικητικό όργανο άλλο πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία, κατά το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, πρέπει να αφορά ειδικότερα θέματα ή θέματα τοπικού ενδιαφέροντος ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Συμφώνως προς τη διάταξη αυτή, όπως ερμηνεύεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας, ως ειδικότερα θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στον νόμο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρύθμισης. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει, στην εξουσιοδοτική ή σε άλλη σχετική κατ' αντικείμενο διάταξη, να διαγράφονται τα όρια της εξουσιοδότησης, έστω και σε γενικές γραμμές, ώστε να είναι θεμιτή η εξειδίκευσή τους από την κατ' εξουσιοδότηση εκδοθησόμενη κανονιστική πράξη της διοίκησης (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 3220/2010, ΕΔΔΔΔ 2011, σελ. 94). Συναφώς, τίθεται το ζήτημα ως προς το εάν η εξουσιοδότηση που παρέχει η σχετική διάταξη ανταποκρίνεται στα κριτήρια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, δηλαδή ως προς το κατά

πόσον είναι επαρκώς ειδική και ορισμένη, και εάν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν απλώς ειδικότερα θέματα ή έχουν λεπτομερειακό χαρακτήρα.

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός μπορεί να δημιουργηθεί αφενός ως προς το ορισμένο της εξουσιοδότησης που παρέχεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αφετέρου ως προς το εάν τα κριτήρια παραμονής και ιδίως διαγραφής από τα Μητρώα ΔΑ.Σ.Ο. συνιστούν, κατά τα ανωτέρω, ειδικότερα θέματα ή θέματα με τεχνικό ή λεπτομερειακό χαρακτήρα, συμφώνως προς όσα ήδη αναφέρθηκαν.

Αθήνα, 21.09.2016

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Π. Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών